

Круш В.В.

*асистент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім.
Вадима Гетьмана»*

**Інноваційні інструменти фінансування бізнесу в Україні:
теоретичний аспект**

На сучасному етапі розвитку української економіки основу вітчизняного підприємництва формують не тільки різноманітні форми організації бізнесу, а й різноманітні інновації, які знаходять своє відображення у нових технологіях, методах і методиках, застосування яких, у свою чергу, призводять до створення нових фінансових форм та інструментів, зокрема, для фінансування сучасних бізнес структур. Нині, поряд з традиційними методами та формами фінансування підприємництва, використовуються нові ресурсні можливості, джерела та інструменти фінансування, відбувається освоєння управлінських та організаційних нововведень, спрямованих на пошук та впровадження інноваційних форм фінансування бізнесу. Залежно від розміру суб'єкту підприємства, його репутації, фінансових результатів його діяльності та ціни, яку підприємство готове заплатити за фінансування, ураховуючи наявність та якість застави, воно може прийняти рішення щодо оптимальної структури фінансування своєї фінансово-економічної діяльності в цілому або окремих бізнес проектів.

Поряд з класичними інструментами залучення капіталу, такими як банківське кредитування, гарантії, гранти, документарні акредитиви, операції з векселями, міжнародні програми, кредити міжнародних банків, факторингові та форфейтингові операції, впроваджується ряд інноваційних форм фінансування підприємства: краудфандінг, фандрайзинг, проектне та венчурне інвестування.

Для суб'єктів малого та середнього бізнесу альтернативою традиційним джерелам фінансування для реалізації конкретних інноваційних проектів може стати особливий вид фінансування за допомогою збору коштів на реалізацію будь-якого проекту через Інтернет – краудфандінг. Однією із українських платформ для фінансування інноваційних бізнес проектів є платформа «NA-STARTE», «Спільнокошт» та інші. Перевагами цієї форми фінансування є зниження інформаційної асиметрії та трансакційних витрат на етапах *ex ante* та *ex post*, що досягається завдяки поєднанню технічних та організаційних можливостей, зокрема, вимог щодо представлення проектів, забезпечення прозорості зібрання коштів та ходу реалізації проекту, можливістю відстежувати весь процес он-лайн в режимі реального часу.[1] Втім, реалізація проектів з залученням такої форми фінансування пов'язана з невизначеністю, оскільки більшість проектів є досить новітніми, а отже, ризикованими.

Особливість фінансового фандрайзингу полягає у тому, що це процес пошуку та залучення фінансових ресурсів з різноманітних джерел для здійснення діяльності компанії. Як правило, фандрайзинг застосовується для реалізації соціально значущих і науково-дослідних неприбуткових проектів, які вимагає спеціальних знань та навичок фандрайзера, що можуть вплинути на прийняття позитивного рішення донора або інвестора. Основними завдання визначеного методу фінансування є: залучення ресурсів для реалізації цільових програм, соціально значущих та наукових проектів; аналіз ефективності діяльності організації; аналіз ефективності та моніторинг проекту; збір нових ідей для майбутніх програм; підтримка цільових груп. В розрізі наведених завдань варто визначити наступні напрямки їх реалізації: гранти міжнародних благодійних організацій і фондів; кошти з місцевого бюджету; кошти з інших фондів; участь у державних (або регіональних) цільових програмах; звернення до комерційних компаній, банків; збір пожертв. [2]

Венчурне фінансування представляє собою довгострокові інвестиції, вкладені в ризиковані цінні папери або підприємства, в очікуванні високого

прибутку і, як правило, асоціюється з інноваційними компаніями. Венчурний капітал використовується для здійснення прямих приватних інвестицій, зазвичай надається зовнішніми інвесторами для фінансування нових, зростаючих компаній, або компаній на межі банкрутства.

Створення повноцінної системи венчурного інвестування інноваційних процесів в Україні сприятиме вирішенню таких завдань: залучення до науково-технічної сфери приватного капіталу, обсяг якого здатний перевищувати державні інвестиції у сотні разів; формування ефективної системи залучення до господарського обігу інтелектуальної власності та інших результатів інтелектуальної діяльності; здійснення модернізації вітчизняної промисловості шляхом створення нових виробництв, які базуються на високих технологіях; забезпечення передумов для раціонального використання основного капіталу підприємств, що втратили конкурентоздатність; мобілізацію коштів населення для розвитку науково-технічної сфери; залучення цільових іноземних інвестицій до розвитку вітчизняної технологічної сфери.[3]

Сучасні умови ведення підприємницької діяльності характеризуються досить високим ступенем невизначеності й ризику, тому важливими принципами системи фінансування є множинність джерел, гнучкість і адаптивність до швидко мінливого, турбулентного ринкового середовища.

Список використаних джерел:

1. Краудфандінг як феномен постіндустріальної економіки. / [Електронний ресурс] Джерело доступу: <http://irbis.kneu.kiev.ua:8080/bitstream/2010/4870/1/Vasylchuk..pdf>
2. Визначення сутності фандрайзингу та основних його понять. / [Електронний ресурс] // Джерело доступу: http://pidruchniki.com/1221060552743/ekonomika/sutnist_printsiipi_osnovni_ponyattya_fandrayzingu
3. Сучасні особливості та перспективи розвитку венчурного фінансування в Україні. / [Електронний ресурс] // Джерело доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=361>